

Sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan myöntämisen perusteet

Sisällys

1. Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta.....	3
2. Työtoiminnan hakeminen ja palvelutarpeen arviointi	3
3. Sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan myöntämisen perusteet.....	3
4. Sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan sisältö.....	3
5. Tuettu työtoiminta.....	4
6. Työtoiminnan maksut ja kuljetukset.....	4
Liite 1 Työosuusrahat.....	5

1. Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 e §:n mukaisen työtoiminnan muotoja ovat toimintakeskuksessa tehtävä työtoiminta sekä tavallisella työpaikalla järjestettävä tuettu työtoiminta. Työtoiminnalla tarkoitetaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja sitä edistävää toimintaa. Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta on kodin ulkopuolella järjestettyä osallisuutta lisäävää, itsenäiseen elämään vahvistavaa ja sosiaalista vuorovaikutusta edistävää toimintaa.

2. Työtoiminnan hakeminen ja palvelutarpeen arviointi

Hakijan tekemä sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminnan hakemus käsitellään ja palvelutarpeen arviointi tehdään hyvinvointialueella. Uusien työtoimintahakemusten liitteeksi voidaan pyytää lääkärintodistus tai muu asiantuntijan tekemä laaja-alainen arvio hakijan toimintakyvystä.

Sosiaalihuoltolain 36 §:n mukaisessa palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään asiakkaan toimintakyky ja palveluiden tarve ja ne kirjataan palvelutarpeen arviointiin viranhaltijan toimesta. Palvelutarpeen arviointi tehdään yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaistensa kanssa käyttäen asiakkaan kommunikaatiomenetelmiä. Asiakkaalle annettava viranhaltijapäätös sosiaalipalvelun järjestämisestä perustuu palvelutarpeen arviointiin.

3. Sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan myöntämisen perusteet

Sosiaalihuoltolain 27 e §:n perusteella järjestettävää työtoimintaa voidaan järjestää vammaisille asiakkaille tai mielenterveys- ja päihdekuntoutujille. Työtoimintaa järjestetään työkyvyttömyyden henkilöille, joilla vammaisuudesta johtuen toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella myönnettäviin etuuksiin; työkyvyttömyyseläkkeeseen tai kuntoutustukeen.

Työtoimintaa järjestetään työ- ja toimintakeskuksissa tai missä tahansa toimintaan soveltuvassa paikassa. Palvelun myöntänyt viranhaltija valvoo asiakkaan palvelun toteutumista.

Työtoimintaa järjestetään pääsääntöisesti 18–64-vuotiaille henkilöille.

Sosiaalihuoltolain mukaisesta työtoiminnasta voidaan maksaa työosuusrahaa toteutuneiden työtoimintapäivien mukaisesti.

4. Sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan sisältö

Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta järjestetään kodin ulkopuolella työtoimintayksikössä tai muussa soveltuvassa paikassa. Työtoiminta koostuu erilaisista toiminnallisista ryhmistä. Toimintayksiköstä järjestettävä työtoiminta voi olla liikkuvaa työtoimintaa, jolloin asiakkaan tehtävät voivat sijoittua eri kohteisiin. Työtoimintaa suunniteltaessa huomioidaan asiakkaan tavoitteet, mielipide ja kyvyt ja niiden mukaisesti tarjotaan erilaisia työn luonteisen toiminnan mahdollisuuksia. Työtoimintaan osallistuvilta asiakkailta kerätään säännöllisesti palautetta.

Työtoiminta tukee asiakkaan hyvinvointia, sosiaalista vuorovaikutusta ja osallisuuden kokemusta. Sen tavoitteena on ylläpitää tai parantaa asiakkaan toimintakykyä ja ehkäistä raskaampien palveluiden tarvetta. Lisäksi tavoitteena on tukea asiakkaan vuorokausi- ja viikkorytmiä ja arjenhallintaa. Työtoiminnassa huomioidaan asiakkaiden vaihteleva psyykkinen ja fyysinen toimintakyky.

Työtoiminnan ohjaajat suunnittelevat yhdessä asiakkaiden kanssa toiminnalle tarkemmat yhteiset tavoitteet, jotka kirjataan palvelun toteuttamissuunnitelmaan. Palvelun toteuttamissuunnitelma tulee päivittää säännöllisesti. Työtoiminnassa säännöllisesti käyvien asiakkaiden kanssa suunnitellaan yksilölliset, asiakaskohtaiset tavoitteet. Asiakkaan yksilölliset tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi jonkin yksittäisen tehtävän tai toiminnan harjoitteluun tai taitojen syventämiseen. Palvelun aloitusvaiheessa asiakkaan palvelutarvetta arvioidaan ja sovitaan työtoiminnassa käyntimäärä, tehtävät ja sisältö. Työtoiminnan toteuttamissuunnitelmaan kirjataan lisäksi käyntipäivät ja -ajat sekä loma-ajat.

5. Tuettu työtoiminta

Sosiaalihuoltolain 27 e §:n mukaista työtoimintaa voidaan järjestää myös tuettuna työtoimintana, jolloin se toteutetaan tavanomaisella työpaikalla asiakkaalle sovelletuin työtehtävin ja työajoin. Tuetun työtoiminnan järjestämistä koskevat tämän asiakirjan kappaleiden 3–5 sisällöt.

Tuettuun työtoimintaan siirtymisen edellytyksenä on, että asiakkaalla tulee olla osaamista työtehtävistä sekä riittävät työelämävalmiudet. Työtehtävät ovat aina avustavia tehtäviä. Asiakas suorittaa tehtävät itsenäisesti kevyellä tuella ja ohjauksella. Asiakkaan tukena on ohjaaja ja työpaikalta nimetty lähihenkilö. Ohjaaja järjestää asiakkaalle soveltuvan työpaikan ja huolehtii toiminnan ohjauksesta ja muista sitä koskevista järjestelyistä sekä tuen antamisesta. Tuetun työtoiminnan tavoitteena on edistää asiakkaan työelämäosallisuutta, työtaitoja ja itsenäisyyttä.

Tuetusta työtoiminnasta ei solmita työsopimusta, eikä sitä siten tehdä työsuhteessa: henkilö on työpaikalla sosiaalihuollon palvelun asiakkaana, ei työntekijänä. Tuetusta työtoiminnasta sopivat keskenään palvelun järjestäjä sekä organisaatio, jolle tuettua työtoimintaa tehdään. Tuettu työtoiminta voi toimia väylänä työsuhteeseen tai opintoihin.

6. Työtoiminnan maksut ja kuljetukset

Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta on asiakasmaksulain 4 §:n mukaisesti maksutonta.

Jos asiakas aterioi työtoiminnassa, ateriat laskutetaan jälkikäteen asiakkaalta hyvinvointialueen hinnaston ja toteutuneiden aterioiden mukaisesti.

Asiakas voi hakemuksella hakea työtoiminnan matkoihin liikkumisen tukea. Asiakasmaksu määräytyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain liikkumisen tukea koskevien soveltamisohjeiden mukaisesti.

Sovellettavat säännökset

Sosiaalihuoltolaki (710/1982)
Tuloverolaki 30.12.1992 (1535/1992), 92 §

Liite 1 Työosuusrahat

Työtoimintakeskus	osapäiväinen työtoiminta	4 €
	kokopäiväinen työtoiminta	7 €
Tuettu työ	osapäiväinen tuettu työ	6 €
	kokopäiväinen tuettu työ	12 €